

Tukuma Mākslas muzejā atklāta mākslas izstāde “Mīļa kā svētdiena”

No 2024. gada 8. jūnija Tukuma Mākslas muzejā (Harmonijas ielā 7, Tukumā) apskatāma jauna mākslas izstāde, kurai nosaukums ir “Mīļa kā svētdiena”. Izstādes centrālais mākslas darbs ir Tukuma muzeja krājuma jaunieguvums – izcilā tukumnieka Kārļa Neiļa (1906–1991) glezna “Gleznotāja darbnīcā” (1935), ko šā gada maijā muzejs iegādājās klasiskās Mākslas galerijas “Antonija” izsolē.

Sarežģītais laiks pasaulē vedina akcentēt vieglo, mierīgo, arī nebēdnīgo. Taču pievēršanās atpūtas tēmai nenozīmē tikai izklaidi, tā ir arī prasme apstādināt ikdienas steigu, lai pamanītu, sajustu un novērtētu neparasto, vienreizīgo, neatkārtojamo. Pasaulē ir valodas, kurās svētdiena tiek saukta par saules dienu. Svētdiena ir īpašākā no nedēļas dienām – svēta, svinama. Tā raksturojama arī šīs izstādes pamatnoskaņa.

Izstādes īpašais akcents ir Tukuma muzeja krājuma jaunieguvums – izcilā tukumnieka Kārļa Neiļa (1906–1991) lielformāta glezna “Mākslinieka darbnīcā” (1935). Tas ir mākslinieka agrīnā daiļrades perioda mākslas darbs, ko Tukuma muzejs ieguvis pavisam nesen. Kārlis Neilis šo gleznu ar nosaukumu “Gleznotāja darbnīcā” 1935. gada pavasarī iesniedza Latvijas Mākslas akadēmijas Romas fonda stipendijas konkursā. Romas fonda stipendiju toreiz ieguva Eduards Kalniņš, bet Neilis palika trešais. Pēc konkursa izstādes slēgšanas gleznu nopircis Latvijas Sarkanā Krusta slimnīcas direktors Dr. Aleksandrs Neibergs. 1986. gada pavasarī glezna bija apskatāma izstādē “Latviešu glezniecība privātkolekcijās” Valsts Mākslas muzejā (tagad Latvijas Nacionālais mākslas muzejs).

Kārlis Neilis ir vienīgais no 20. gadsimta 30. gados akadēmiju beigušajiem figurālistiem, ko Vilhelms Purvītis aicināja piedalīties valsts reprezentācijas izstādēs ārzemēs (Londonā, Parīzē, Vīnē, Prāgā, Varšavā). Mākslas zinātniece Gundega Cēbere rakstā “Tukuma muzejs nacionālo vērtību ainavā”, kas ievietots 2005. gadā izdotajā grāmatā “Latvijas māksla. Tukuma muzeja gleznu kolekcija”, viņa mākslinieciskā rokraksta atšķirību raksturojusi šādi: “Līdzīgi saviem draugiem Ansim Artumam (1908–1997) un Leonīdam Āriņam (1907–1991) arī viņš aizrāvēs ar franču glezniecības vērtībām, īpaši Anrī Matisa lokālo krāsu košumu un ornamentāli dekoratīvajām kompozīcijām, tomēr savos darbos saglabājis ziemeļniecisko atturīgumu. Gleznojis galvenokārt portretus, figurālas kompozīcijas, klusās dabas un Tukuma ainavas. Eksperimenti un jaunu izteiksmes līdzekļu meklējumi viņu saistījuši kopš studiju gadiem, un galvenais interešu loks ir vibrējošās, it kā izzūdošās gaismēnas, brīva ritma dinamika un dažādu faktūru iespējas.”

Mākslinieku darbi lielākoties top darbnīcā. Tikai Ansis Artums mīlēja gleznot dabā kopš agra pavasara līdz pat rudenim. Kārlis Neilis un Leonīds Āriņš paši uzbūvēja savas darbnīcas. Izstādē eksponētās šo mākslinieku gleznas sniedz nelielu ieskatu darbnīcas atmosfērā un katra mākslinieka izteiksmes veidā. Neiļa darbnīcu pēc viņa došanās emigrācijā (1944) izmantoja Ansis Artums, bet tagad tajā darbojas mākslinieks Alberts Pauliņš (1948).

Izstādē iekļauti galvenokārt eļļas tehnikā gleznoti darbi no Tukuma muzeja krājuma un deponējumi no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, Talsu novada muzeja un klasiskās mākslas galerijas “Antonija”. Tie atgādina, cik dažādi varam pavadīt svētdienas un cik daudzveidīgi izpaužas Latvijas mākslinieki.

Izstāde Tukuma Mākslas muzejā apskatāma no 2024. gada 8. jūnija līdz 25. augustam. Ieeja ar muzeja biļeti.

Pielikumā

Attēls: Tukuma muzeja krājuma jaunieguvums – izcilā tukumnieka Kārļa Neiļa (1906–1991) lielformāta glezna “Mākslinieka darbnīcā” (1935).

Izstādes afiša

Tukuma Mākslas muzejs

Harmonijas iela 7, Tukums

Ieva Jaunupa, vadītāja p.i.

T: +371 25494677

E: makslasmuzejs@tukumamuzejs.lv

<https://www.tukumamuzejs.lv/lv/makslas-muzejs>

<https://www.facebook.com/TukumaMakslasmuzejs>

Tukuma Mākslas muzeja darba laiks

No otrdienas līdz piektdienai: 11.00–17.00

Sestdienās, svētdienās: 11.00–16.00

Pirmdienās: slēgts

Ieejas maksa muzejā

Skolēniem un studentiem: bezmaksas

Pensionāriem, invalīdiem: 1.00 EUR (Tukuma novada personām ar invaliditāti - bezmaksas)

Pieaugušajiem: 1.50 EUR

Informāciju apkopoja:

Tukuma muzeja

Komunikācijas nodaļa

Tālr.: (+371) 20247001

E-pasts: pr@tukumamuzejs.lv

Sekoiet mums. www.tukumamuzejs.lv. Twitter: [Tukumamuzejs](#). **Facebook:** [Tukuma muzejs](#), [Tukuma Mākslas muzejs](#), [Durbes pils](#), [Mākslas galerija „Durvis”](#), [Tukuma Pils tornis](#), [Tukuma Audēju darbnīca](#), [Pastariņa muzejs](#), [Džūkstes Pasaku muzejs](#).